Preu de suscripció: 2'50 ptes. l'any Un número: 10 cts.

EMPORIÓN

PERIÒDIC QUINZENAL

Redacció i Administració: Ateneu Montgrí

Any I | TORROELLA DE MONTGRÌ 25 de Desembre de 1915 | Núm. 24

DE LA TERRA

UN PARALEL

Moltes vegades al fer consideracions sobre la crúa, la lamentable situació de Torroella, ha vingut amb insistencia a la nostra memoria, la també crúa, la també lamentable situació del Estat Espanyol.

En l'Estat Espanyol, un Govern basat en la ficció, oblida els alts interessos públics a favor dels egoísmes polítics; mostra una culpable desidia en la resolució dels problemes capdals i d'eficacia indubitada.

En l'Estat Espanyol, la política centralista plena de vells resabis, de funestos atavismes, s'entreté en ofegar les veus sinceres que clamen desesperadament per una més sòlida actuació; s'entreté a satisfer els baixos anhels del personalisme i lluita sens treva pel mitjá de l'intriga i de la camalleta.

En l'Estat Espanyol hi dominen les mateixes passions de quaranta anys enrera; les mateixes passions i els mateixos procediments dels temps borrascosos de la caiguda d'Isabel II i dels pronunciaments militars. I el *pas-a-quatre* de la política, es avui ballat per rónegues patums, evocació d'aquelles altres que donaren el primer cop de mall en l'edifici del Estat Espanyol, precisament en el lloc on s'alçava la torre d'homenatge.

Els antics motllos gairebé no han tingut renovació, i l' Estat com una enorme carcassa, reb ferides de mort, cada vegada que 'ls vents contraris, que les onades de la vida, el rebaten amb furia contra els esculls de la costa.

Una cosa semblant passa a Torroella, sempre guardant les mides corresponents i sempre dintre dels límits que volten la nostra existencia. Sería la cançó enfadosa si ara desgranessim, per centéssima vegada, el llarc rosari de públiques calamitats i de vergonyes socials.

¿Perqué aquesta llista de tristeses, si tots les sabem de cor, si fins en somnis atormenten nostre honor de patriotes, i se converteixen en motiu de neguits i de malestars?

No es aquesta oportuna ocasió per a reincidir en lo que vé siguent norma de la nostra actuació. Ja hem pregonat massa les nostres desventures; ara será qüestió de variar, d'imposar-nos una actitut nova, de marcar-nos un altre camí, una altra conducta.

Es que les corrents d' optimisme que pugen del nostre cor, floreixen en nostres llavis com una aubadá d' irradiacions esplendoroses. Es que no podem oblidar que som joves, que una joventut eterna fá viure la nostra ánima; que una joventut florida com els camps al més de maig ens inonda de sentiments de generositat i d'esperança.

* * *

Torroella déiem, abans d' aquesta digresió, presenta grans afinitats amb l' Estat Espanyol en lo que's refereix a la trista realitat de la seva situació; déiem que podría establir-se un paralel entre ambdues col-lectivitats, un paralel tal, que a les deficiencies d'un correspondríen semblants deficiencies en l' altre; que a les miseries del Estat correspondríen miseries semblants de Torroella; que a les vergonyes del primer, correspondríen en la segona vergonyes també semblants.

Fins aquí el paralel, ara vé la divergencia en el camí seguit; ara vénen les diferencies.

En la vida pública espanyola, entre l' aldarull de veus desaforades que demanen satisfaccions egoistes, hi há també veus serenes que proclamen les excelencies del ideal i de la puresa d' acció; en la política espanyola entre les fileres inacabables dels inconscients, dels inútils, dels perversos, s' hi distingeixen aixi mateix, persones de mentalitat enlairada i serena, de treball constant i en resultats pródic; persones d' integritat i de virtut.

Aixó també passa a Torroella, i en aixó també segueix el paralelisme, pró sols per un instant, perque a tot aixó hi ha una segona part immediata.

En l' Estat Espanyol, aquelles veus serenes que clamen sens parar, aquelles persones intel-ligents i virtuoses, exposen solucions i pregonen cambis, solucions i cambis que poden conjurar mals inevitables en l'avenir; i que en l'actualitat quasi toquem amb les mans. Pró aquelles veus se perden com en la buidor d'un desert i aquestes persones se veuen en la precisió de lamentar per endavant la desfeta total que les circumstancies imposen i que elles preveuen.

No passa d'aital faisó a Torroella, gracies sien donades a la Providencia. Aquí les veus salvadores tenen un ressó en el pit i en el cor de tots els bons torroellencs; aquí aquestes veus tenen seguidors i son de tal potencialitat, que elles soles s'imposen, i cada dia s'irán imposant més i més, fins que arribarán a obtenir el més esclatant dels triomfs.

Aquesta divergencia en aquell paralelisme, es suficient per a consolar-nos dels mals del moment. Pró no parlem de mals, ni de tristeses, que no ho consenten ni la nostra joventut, ni el nostre optimisme.

D'aquí en avant oblidarem lo que ha sigut; fugirem de mals i de tristeses per a combátrer-les verament; i si un día ens acostem a uns i altres, será amb l'intent nobilíssim de posar-hi remei.

PONS.

■ ■ ■ ■ ■

FILOSOFÍES

LES REFORMES EN EL CIRCOL DE CATÓLICS

L'onada de cultura va creixent en nostra vila. Beneída la nova fam de saber, i que prompte l'il·lustració sía moda entre nosaltres. Que aqueixa instrucció, ben encarrilada, no portaría pas, com per desgracia les modes, la disminució de riquesa moral i material en les families, la ridiculesa en les poblacions, la vanitat i dissipació entre'l jovent.

* * *

Avui es el Círcol de Católics, que emprèn i sembla en definitiva, el camí d'una cultura intensa i seriosa, per a treballar pels seus nobles ideals. Es un alt exemple d'altesa de mires, de previsió per a l'avenir, el que está oferint el mentat centre: esmersa un grapat de monedes per al foment de la cultura, aquí a on casi no's comprèn que la moneda quan sobra de lo estrictament necessari a la vida, tingui altre objecte que comprar un matxo o unes vessanes de terreny.

* * *

I tant més plaenta ens es l'empresa del Centre, quan en ella hi veiem orientacions d'una plena i adecuada culturització, segons l'entèn en Lucianus *i amb ell els pensadors que coneixen una mica 'l cor humà: obra d'instrucció i educació en tota sa integritat intel·lectual, moral i fondament relligiosa, i diriem a no tenir por d'alarmar, filosòfica, perquè entenem que filosofíes com les contingudes en* El Criterio *d'un Balmes, haurien de ser pa de l'esperit de les moltituts plebeies, més que'l Francès, l'Esperanto, els drames i les noveles.*

* * *

Les societats antigues donaven capdal importancia a un teatret ben neula, a una taula de billar i a coses per l'estil. Encara n'existeixen de societats antigues.

Els temps passen; i veusaquí una societat que ans de pensar en l'adquisició d'un billar, se preocupa de l'adob d'un piano i de la formació d'una biblioteca acondicionada: onada del noucents.

* * *

Somiar, somiar, i cop de gent a la Lluna.

L'enhorabona als llunaires, i que conquistin a tota la gent que tingui alguna cosa per perdre, que es la que té dever de presentar-se com a exemple davant dels humils.

La gent, però, de cabals i distingida, descontant algunes escepcions, més que passejar-se per la Lluna, aima gronxar-se en còmode balancí i fer la non-non.

LUCIANUS

■ ■ ■ ■ ■

COMENTARIS D'ACTUALITAT

EL NOU GOVERN - DEN ROMANONES

Mentres Catalunya amb aquell gran sentit que té de la vida nacional i de les seves necessitats, anava imposant son criteri de la discussió urgent dels projectes económics, l'intriga, els procediments mesquins de la politiqueria madrilenya, maniobraven a l'ombra. El Govern Dato caigué, impotent per a fer front a l'embestida de les oposicions, que siguent minoría legal, eren en realitat expressió genuina de la conciencia pública espanyola i catalana. I veusaquí una altra grossa ficció de la política centralista.

Caigué el Govern Dato, després de dos anys de inutilitat, després d'haver vist indiferent en plena inconsciencia, com anava preparant-se la total ruina del Estat espanyol, que's veia desvalgut en mig de la tempesta enorme que anava congriant la paorosa situació del mon. Dos anys decissius eren aquestos, i en els que Espanya s'hi jugava tot el seu avenir, i a pesar de tot, en aquest espai de temps, ni s'ha intentat un remei, ni s'ha sapigut recullir cap solució proposada per tot el país.

Recordéu l'acullida —que al començament de la guerra se dispensá a les proposicions salvadores de la Mancomunitat de Catalunya.

Recordéu el fracás de la Junta d'Iniciatives, creada més amb finalitats polítiques personals, que amb intents práctics i patriótics. Recordéu el debat tingut sobre la qüestió del Marroc, en el que tot el Parlament senyalá els mateixos mals i semblants remeis a aplicar, a pesar de lo qual el Govern no's desviá un pás del camí que s'havía traçat. Recordeu la vergonya dels successos de México, que vingueren a demostrar una vegada més la feblesa d'Espanya, de l'Espanya de Madrid, que's la que dirigeix (?) des de tants anys la nostra vida.

El Govern Dato morí vergonyosament com havía viscut; al morir s'emportá el pes d'una responsabilitat máxima: la culpa d'una possible ruina nacional.

* * *

Ha pujat al Poder el partit lliberal, amb el Comte de Romanones, i l'opinió ha expressat grans temors i ha sentit grans desconfiances. Era massa conegut el Comte, per a- que's vegés amb gust la seva tornada al govern.

Fa quinze díes que'l partit lliberal es Poder, i el primitiu sentiment de l'opinió, ha sofert un cambi. El Ministeri que s'ha constituit ha merescut una favorable acullida, poques vegades tan unánim; ell está integrat per persones de representació i de criteri propi; la seva designació suposa un aliunyament dels antics motllos a base de personalismes i clienteles; suposa una roptura dels vells procediments de favor i de ganga per als amics. Ara el Comte de Romanones ha ofert dos carteres als senyors Villanueva i Urzaïz, persones de relléu i de criteri propi; ha designat al senyor Suarez Inclán, com a Governador de Barcelona, que's un perfecte coneixedor del problema económic catalá; ha encarregat la Direcció de l'Industria i Comerç, al diputat per Terrassa Alfons Sala, home meritíssim, de qual gestió en podem esperar abundosos resultats; i per fi ha nomenat pel govern de Girona a D. Josep Matheu, actual diputat, amb joventut i energíes i d'un profond sentit catalanesc.

Tot aixó son bons indicis; auguris excel·lents. Sembla que'l Govern vol actuar seriosament, fent labor positiva. En Romanones, recullint el sentit unánim de l'opinió dona preferencies als projectes económics, únics que poden salvar el present i el futur; únics que poden salvar a Espanya.

Si no fos aixís, qui sab si se cumpliría lo que molts temen, i aleshores els Governs Dato i Romanones, hauríen potser escrit una página definitiva en la Historia de Espanya.

■ ■ ■ ■ ■

DESEMBRE

¡ Ai Desembre congelat!
Ara 'l portic ha passat
i a l' entorn s'ha desfullat
l' herba humil sota 'l peu d' ella.
Es tot fredor son ull blau,
lliris blancs el pit suau,
neu blanca el cabell que cau
i el cos gentil emmantella.

La verge de gebre vé;
la terra que la sosté
va congelant-se també
sota la seva petjada.
El seu trist alé de gel
mata en flor tot bell anhel,
i cau desde dalt del cel
en una casta nevada.

¿ On son les folles cançons,
les fecondes il·lusions,
abraçades i petóns
i rialles i alegría?
On es aquell estimar,
aquell desig de sembrar,
aquell generós fruitar
i el Sol clar que'ns beneía?

Al mig del camp desolat
bell Desembre congelat
ben alta i núa ha restat
entre la casta nevada.
Brilla el cos de marbre sol,
fins que sentint-ne condol
esqueixa els nuvols el Sol
i amb bes de foc l' ha besada.

¡ Ai la fredor com se 'n vá!
L' encís terrible es desfá,
el desig fa palpitá
la verge trémola i laça.
La carn té en lloc de blancor
transparencies d'ambre i flor,
i rojors de passió,
i es desglaça, i es desglaça...

Desembre abans de morir
ha estimat, i en el seu sí
de fruites que han de venir
s'endú la sement, i ploren
els dolços ulls!
Al tancar
la porta l'any que se 'n vá,
s'endevina el riure clar
d'uns atmatllers que's desfloren.

JOSEP MASSO VENTÓS

■ ■ ■ ■ ■

PER LA LLENGUA CATALANA

Hem rebut una fulla solta, el text de la qual, reproduim amb viu interés.

Senyor Director d' **Emporión**

Honorable ciutadá:

Recents escomeses rancunioses de qué ha estat objecte la llengua de Catalunya al Parlament espanyol, han fet créixer en la opinió catalana el sant anhel de glorificar el nostre idioma i de restitutr-lo al lloc sobirá que li pertoca i que la imposició tiránica de l' Estat unitari s' entoçudeix en negar-li.

Moguts per aquest anhel, els representants de les entitatats catalanesques de Barcelona, reunits en assamblea celebradá al «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria» el 4 de desembre corrent, vá adoptar per unanimitat les conclusions se güents:

Interessar dels poders públics que a la major brevetat sigui establert.

Primer. Que en les escoles públiques de Catalunya sigui obligatori ensenyar als dixebles en idioma catalá.

Segón. Que en les Universitats, Instituts i Escoles Normals de terra catalana s' estableixen cátedres, també obligatories, de Llengua, Historia i Literatura catalanes.

Tercer. Que per a exercir qualsevol cárrec públic a Catalunya, sigui també obligat, conéixer perfectament la llengua catalana parlada i escrita; i

Quart. Que sigui respectat i reconegut oficialment el dret dels catalans a usar son idioma propi en tots els actes de llur vida publica i privada.»

Cal ara que el poble de Catalunya ratifiqui aquestes conclusions i realitzi l' esforç necessari per a fer-les triomfar. Amb aquesta finalitat, ha estat pres l' acort d' organitzar la «Diada de la llengua catalana» que ha de celebrar-se a tot Catalunya el dia de Cap d' Any.

Per a solemnitzar la Diada patriótica i per a manifestar la voluntat popular favorable a les conclusions adoptades, aquest Comité ha decidit adreçar-se a totes les entitats autonomistes de la nostre terra, pregant que organitzin, per al dia de Cap d' Any, els actes següents:

a) Petició a l'Ajuntament, feta per una comissió previament designada i acompanyada pels ciutadans de la localitat, perqué en la vida municipal sigui usada i honorada la nostra llengua nacional.

b) Petició feta per comissions de pares de familia als mestres de les escoles públiques i de les privades on no sigui empleada la parla catalana com a llengua d' ensenyança perqué al menys ensenyin als petits deixebles de llegir i escriure correctament la llengua nadiua,

c) Reunions públiques en les quals siguin ratificades les conclusions de la Assamblea de Barcelona.

d) Tots aquells altres actes i festes que en cada localitat es creguin oportuns, encaminats al enaltiment de l' idioma catalá.

De vos i de l' entitat que dignament presidiu, esperem un concurs decidit i entusiasta a la «Diada». Per la gloria de nostra llengua, ánima nostra; per el esdevenidor de la cultura catalana, que necessita l' instrument insubstituible del llenguatge propi; per la dignitat, i per la llibertat dels catalans vos ho demanem amb fervent prec.

Visqueu molts anys per la causa de Catalunya.

Barcelona, 14 de desembre de 1915.

Per la Unió Catalanista, doctor D. Martí i Juliá; per la Lliga Regionalista, Raimón d' Abadal; pel Centre Nacionalista Republicá, Pere Corominas; pel Bloc Republicá Autonomista, Francesc Layret; pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria, J. Puig i Esteve; Per l' Academia i Laboratori de Ciencies Médiques de Catalunya, H. Puig i Sais; Per l' Ateneu Barcelonés, doctor Josep Maria Roca; per la Joventut Nacionalista de Catalunya, Ricart Giralt i Casadesús; per la Joventut Nacionalista, Carles Jordá; per la Joventut Nacionalista Republicana, Albert Solsona, per la Joventut Republicana Nacionalista, J. M.ª Pi i Suñer; per la Junta de Afirmació Catalana, Josep Caner; per l Associació Protectora de l' Ensenyansa Catalana, M, Folguera i Durán; pel Centre Excursionista de Catalunya, Jaume Massó i Torrents; per l'Orfeó Gracien, Martí Matons; pel Col·legi de Sant Jordi, F. Flos i Calcat; per La Veu Catalunya, Josep Morató; per El Poble Catalá, Pere Corominas; per L' Esquella de la Torratxa i La Campana de Gracia, A. Rovira i Virgili; per Ranaixement, M. Alcántara i Gusart; per La Nació, Joaquim Delclós; per El Teatre Catalá, Francesc Curet.

NOTES.—Per a l'organització dels actes esmentats, convé que a cada localitat es constitueixin Comités o comissions que deurien estar formades a poder ser, per representants de totes les associacions autonomistes i dels orfeons, periódics, entitats culturals, etc. Que en cada població hi hagi qui prengui la iniciativa i que tots els que estimin la nostra parla s'acoblin al seu redós.

—A les comissions o comités locals, se'ls prega que es posin en relació amb aquest Comité Executiu que té son estatge en el casal del C. A. de D. del C. i de la I., Rambla de Santa Mónica, 25. El Comité Executiu de la Diada de la Llengua Catalana, es complaurá en donar a tothom les instruccions que se li demanin i sobre tot agrairá que se li demanin i sobre tot agrairá que se li facin assaber tots els actes que arreu s' organitzin, i un cop i immediatament de celebrats els mateixos, l'éxit i importancia que hagin tingut. Això podrá fer-se per lletra, telegrames o telefonemes, etc.

VARIA

DE LA FESTA DE STA. LLUCIA

Santa Llucia es l'advocada de les modistes i sastresses, d'aquestes malicioses fades de l'agulla que lo mateix cls hi espurnegen els ulls de dolça picardía que s'els hi humiteigen veient una pelícola sentimental o llegint una novela de contrarietats amoroses.

Les nostres gentils cosidores, celebren cada any aquesta diada amb gran gatzara, gatzara de la que en participa Torroella tota, declarant-se tothom en festa. Al matí, *passada* per la cobla acompanyada d'un bell estol de noies endiumenjades, que recullen els ciris que ánimes devotes ofrenen a la Santa perqué 'ls guardi la claretat de la vista. Després solemne ofici; l'altar rellúu de resplandor i l' iglesia de cares hermoses que segueixen devotament l'ofici amb un escaient mig-riure contingut a flor de llavis. Moltes resen ferventment, resen perque Santa Llucia els guardi de males punxades i els hi dongui un *novio*....

Acabat l'ofici *llevant de taula*, cosa típica però no lloable per raó de que ataca directament l'armilla. Es veritat, emperó, que vos ho demanen tant bé i vos ho agraiexen ensenyant-vos les dents (en el sentit més poétic de la frase) modulant un dels seus millors somriures, que fins vos considereu ditxosos de poguer fer semblants obres i d' obtenir semblants premis.

Després d'haver paít el dinar greixosament extraordinari, cap a plaça a ballar sardanes, que enguany han sigut poc lluides, perqué la tramontana —aquesta vella malcarada i rondinaire, enemiga naturalment de la joventut i de la gentilesa—li ha plagut posar en joc la seva furia per deslluir-les. Prou s'han venjat per aixó a la nit amb el ball de Santa Llucia, curull de gent, vessant animació, alegría i trompades per arreu. S'han ballat el ball del ram i el del *puro*; s'ha fet la tradicional rifa de la flassada i el tapa-boques, coneguts vulgarment per per la flassada de Santa Llucia i el tapa-boques de Santa Llucia, i després de tantes i tantes giravoltes, el ball ha finit i amb ell la festa.

L'endemá cap a tornar-hi; a reanudar la prosa cotidiana, bo i paladejant els records de la passada festa, i vinga gastar fil, forsa fil, perqué es creencia arrelada, article de fé en tots el tallers de cosidores, que la que té sort d'acabar un rodet, abans de l'any tindrà *novio*. ¡Un *novio*!; la suprema aspiració de aquestes malicioses fades de l'agulla, el sublim anhel d'aquets ulls que lo mateix espurnegen de dolça picardía, que s'humitegen bellament per una impresió sentimental.

JUNY

■ ■ ■ ■ ■

• ECOS •

LA moda femenina, sugestionada per la guerra, ha adoptat el trajo militar. Les dones portan jaquetes Joffre, *abrics* Kaisser *i faldilles ovalades i ben curtes a tall de capot, tot ben guarnit amb botons de metall per fer més l' efecte. No dubtem que, a seguir les estravagancies de la moda, nostres dames portaràn, acabada la guerra, els vestits adornats amb creus negres, i que l' últim figurí serà un vestit ben folgat, imitació sudari, guarnit amb un cràni i dos tibias, tal serà l' influencia que deixaràn els immensos cementiris dels camps de la guerra. I aquets vestits, que portaràn el record de lo tràgic serviràn per anar al ball...*

—

¡QUE soc desgraciat tampoc he tret la grossa! Aixó es lo que s' hauràn dit a mils de milers d' espanyols al llegir en el seu diari la sentencia que va condemnar a mort les seves ilusions.

Els uns carregats d' una conformació acostumada esperaràn amb resignació que la deua fortuna *vulga un altre any remeiar la seva dissort. Aquesta lepra nacional que 's congría més que 'l gram i que es més encomenadissa que 'l còlera i la verola.*

Els demés, aquets forts de geni que no deixen passar-ne cap sense fer sentir el seu clam de protesta aixequeràn la veu en el cafè davant dels amics que cada nit volten la taula predicant amb aprovació dels que l'escolten que es un abús, una sangonera pel poble, una explotació lo que fà el govern de la nostra benaventurada Espanya amb la Lotería Nacional.

I passada aquesta foguerada imitant als primers, però amb més afany i amb més bona fè que aquells d'un benestar que 'ls vingui d' una rifa comprarán un dècim més del día dels Reis amb el qual de segur no hi guanyarán altre cosa que 'l goig de les vigilies el somni daurat d'una ansiada fortuna.

—

ELS aimants de Terpsícore en nostra vila frueixen d'un nou ballable: el skating.

Aquest ha conseguit molta popularitat no solzament entre la jovenalla, sinó també entre la gent veterana.

Apenes s'anuncía el skating *des de el tablado que les parelles ja estàn a punt. Els joves prenen la má de les balladores respectives, disposats a no perdre un sol compás.*

Els espectadors ja han format un rotllo:

Un gran silenci regna en tota la sala, tothom afina l'atenció com si tingués que realitzar-se una cosa extraordinaria.

Involuntariament recordem la xerradissa del públic, en el teatre, adhuc en les escenes més interessants.

I pensem que si no poden criticar-se les aficions coreogràfiques, podría reservar-se un poquet d'aquell respectuós silenci per coses que amb tota seguretat tenen més importancia que tots els skatings.

■ ■ ■ ■ ■

SOBRE ETNOGRAFÍA - - - I FOLK-LORE DE CATALUNYA

El catedrátic d' Etica de l' Universitat de Barcelona, nostre entranyable i distingit amic en Tomás Carreras i Artau, que en els tres anys que explica aquella disciplina, ve donant — com cap altre professor — mostres de la seva intel·ligencia i activitat, ha llençat al vent una nova iniciativa, que ofereix donar resultats excel·lents, alhora que es un projecte d'estudi de gran trascendencia científica.

Se tracta de crear un *Arxiu d' Etnografia i Folklore de Catalunya*, qual missió se concreta en la

memoria-circular amb les següets paraules: «recercar, recollir i sistematitzar aquelles manifestacions espontánies i populars, actuals o históriques, reveladores de la psicología moral del poble catalá en ses relacions amb els altres pobles ibérics».

Es aquest el primer assaig que's fá a Catalunya i Espanya, d'estudiar el *Folk-lore* amb una finalitat científica. Dels fets i de les paraules del poble, ferne un recull, ordenar-les amb sistema, i d'aquí deduir-ne conclusions referents a la psicologia i al carácter popular.

Es semblant aquest projecte— sempre guardant les proporcions degudes — an aquell que nosaltres un día varem exposar sobre *Folk-lore* comarcal com un aspecte del total projecte que anomenavem *Localisme*. L'estudi que aïa farán des de Barcelona, es sobre lo mateix que nosaltres ens proposarem, i que tantes suspicacies i que tants rezels promogué no sols en la turba inculta dels nostres *rurals* sinó que també entre certes persones que tindrien l'obligació d'una determinada *cultura* i que en aquella ocasió esgrimiren contra nosaltres les seves ires.

L' *Arxiu* en projecte sol·licita de tots els aimants de les nostres coses, que cooperi en les tasques de recolecció de materials. An aquestos cooperadors corresponsals els hi concedeix una serie de ventatges.

En la nostra comarca, i. mercés principalment a la campanya iniciada per nosaltres i en especial al fet de que la nostra obra trascendeix ja a altes esferes, els fundadors del *Arxiu* en qüestió s'han dirigit a dos dels nostres companys: en Eduard Viñas i en Joan Puigpey, en espera del seu concurs.

A més amb la creació del Arxiu d' *Etnografía* i *Folk-lore*, la nostra acció se simplifica. Com hem vingut fent fins ara, i ara més que mai, irém recullint dades folk-lóriques, i després ja acumulats els materials, amb la cooperació que a la vegada sol·licitarém a Barcelona, enlairem a la altura proposada les nostres particulars conclusions, que podrán deduir-se del *Folk-lore* de la comarca; quan aquest treball sigui fet, aleshores ens complaurém en publicar-lo, i d'aquesta manera l' auxili i mútua cooperació, será d'utilitat reciproca.

Per fi, després d'elogiar com se mereix la tasca importantissima que's proposa el meritíssim Doctor Carreras i Artau, adjuntem les nostres més fervents paraules d'elogi també, per un altre volgut amic en Josep M.ª Batista i Roca, treballador infatigable, que ha honorat les pàgines d' **Emporión** amb la seva col·laboració.

■ ■ ■ ■ ■

LA FESTA DE REIS

Com l'any passat, l'Ateneu se proposa festejar l'arribada a nostra vila dels venerables Reis d'Orient.

La festa no tindría cap trascendencia si no l'acompanyés un fi de caritat pel qual demanem la cooperació de la gent generosa de la vila.

Quan el poble menut veu satisfetes ses ilusions, quan tots els pares segons ses possibilitats procuren satisfer els anhels dels seus fillets, queda un marge de gent humil que amb greu tristesa no pot atendre la veu dels seus infants.

I aquesta tristesa i el desconsol dels contrariats menuts ressalta mes devant l'alegría de la venturosa quitxalleta.

L'infantó pobre en reb una punyenta sotregada que'l predisposará a l'enveja i al odi.

Als pares que coneixen el goig que'ls reflexe la ingenua satisfacció dels seus fills, a tota persona caritativa demanem una petita almoina que difícilment podría esser millor aplicada.

Els que l'any passat no regatejaren un donatiu no esperarán que'ls demanem personalment lo que desinteressadament voldrán oferir-nos, pels infants pobres.

L'Ateneu sufragará els gastos de recepció i completará la quantitat que 's pugui recaudar en la suscripció quina llista publicarém en el próxim número.

NOTA. Els donants poden indicar noms dels que's troben en situació de merexer l'atenció dels Reis.

■ ■ ■ ■ ■

NOTICIES

Ajuntament.—*Sessió de segona convocatoria, 2 de Desembre.*—Presideix l'Arcalde Sr. Simón i assisteixen els Regidors senyor Sala, Elías i Roense.

S'aprova l'acta de la sessió anterior.

S'acorda celebrar el día 30 del corrent les subastes dels drets del Matadero i pescateríes a les deu i onze hores respectivament i en cas de quedar desertes el següent día a les mateixes hores per el preu minim de 2100 ptes. la primera i 350 ptes. la segona, regint el mateix plec de condicions del any actual el que estará exposat al públic en la Secretaría per terme de deu dies, anonciant-ho al veinat per pregó.

S'acorda el procediment d'apremi contra els deutors per consums, alcohols, arbitres municipals i pensions de Censos del corrent any i atrassos concedint hasta el 13 d'aquest mes pera que puguin pagar sense gastos, acordant-se aixís mateix la multa de deu rals als amos de goços que fins dit dia no hagin passat a registrar-los.

S'acorda passi a la Comissió de Foment l'instancia presentada per D. Paulí Valls demanant permis per a fer obres de reforma en la seva casa del carrer del Marqués de Robert cantonada al de Sant Josep.

S'aprova un compte de 30 ptes. per jornals invertits en regar la plaça els dies de la festa major, traslados de mobles de l'escola de nois i neteja dels baixos del Quartel de la Guardia Civil.

Dia 9 de Desembre

Presideix l'Arcalde Sr. Simón i assisteixen els Regidors senyors, García, Sala, Elias, Roense, Masó i Gali.

S'aproba l'acta de la sessió anterior.

Se concedeix permis a D. Pauli Valls per fer obres de reforma en la seva casa del carrer del Marqués de Robert, amb arreglo al plánol presentat i demés condicions que li senyali la Comissió de Foment, i mitjansant la compra del terreny que resulta sobrant de vía pública en el planol d'alineació del carrer de Sant Josep aprobat per l'Ajuntament.

S'acorda quedi sobre la taula per estudi l'expedient sobre medició del terreny de via pública ocupat per donya Gertrudis Bosch al construir una paret de tanca en un camp fronterís amb el carrer de Santa Caterina.

S' acorda quedar enterat dels comptes del Dipositari de l' Ajuntament, dels ingresos i pagos verificats en el mes de Novembre últim important les sumes de 1185'78 ptes. i 1541'18 ptes. respectivament.

El nou Gobernador.—Per a el Govern Civil de Girona, ha sigut nomenat D. Josep Matheu Ferrer, diputat a Corts per Cerbera.

El nomenament del senyor Matheu, ha sigut acullit amb grans simpatíes, esperant-se molt de la seva joventut i activitat. Fem vots per a que aixís sigui.

D' Oposicions.—El nostre benvolgut amic en Josep Figarola, ha guanyat les oposicions que feia per a ingresar en el Magisteri Oficial, figurant en les llistes de mérit amb el número onze.

Felicitem coralment al nostre, amic per tant seynalat triomf.

Visita sense efecte.—Quan el Director d' Agricultura senyor Castel, de conformitat anunciarem en passades edicions, estava en camí de Girona, rebé noticia d' haver-se declarat en crisi el Govern Dato, tinguent que tornar precipitadament a Madrid el susdit senyor Castel.

Aquesta fou la causa de que no pogués tenir efecte la visita que varem dir faría a Torroella.

La Festa de Santa Llucia.—Com els demés anys, va celebrar-se aquesta simpática festa de sastres i modistes, amenitzada per els Montgrins. A la nit tingué lloc el sarau al saló Jou ballant-se el ball del ram, el qual fou ofert a la senyoreta Laieta Frou pel viatjant de comerç En Lluis Raymont.

Casament.—El dia 13 va tenir lloc a Cambrils l' enllás de la senyoreta Joaquima Rigau, filla del que fou inspirat compositor de sardanes D. Pere Rigau, amb D. Miquel Lloveras comerciant d'aquella vila.

El nou Tribunal.—El dia primer d' any pendran possesió de sos cárregs D. August Mercader i D. Ramir Marqués, de Jutge i Suplent respectivament i d' Adjunts D. Anselm Casellas, D. Roc Vilá, D. Josep Puig, D. Joan J. Plá, D. Llambert Presas i D. Antón Elias.

Els Pressupostos.—En els baixos de la Casa de la Vila están exposats els pressupostos que deurán regir per a l' any 1916.

Material.—S' han repartit a les escoles de la vila deu taules bipersonals, de melis.

Felicitem a l' Ajuntament que s' ha volgut preocupar del interesantissim problema escolar tant necessitat d' atenció.

Robament.— Dies passats desaparagué un carro amb el corresponent animal; carro que perteneixia a nostre volgut suscriptor D. Pere Massaguer arcalde pedani del Estartit.

Se ns diu que despres de varies diligencies lo robat ha tornat a son posseidor.

Els amics de lo agé.— Fa una temporada que s' ens anuncien varis robaments de viram realitzats en les masies veines i en diversos pobles de l' encontrada'

Dies passats els aprofitats senyors que 's dediquen a tant productiva ocupació, pretengueren enentrar per segona vegada al mas Faveta, empró despertaren a la gent del mas ans de lograr el seu intent.

No cal dir que'ls visitans nocturns enprengueren rápida fugida. Una parella de la Guarda Cívil que vigilava un encreuement de camins, prop d'Ullá, detingué, en aquelles hores a un subjecte que portava una marxa massa rápida. El detingut manifestá nomenar-se Marti Raymond i alegá dedicar-se al contraband per esplicar ses noctambules aficions.

Fou portat a Bellcaire i d' allí a Girona on segurament se li exigirant mes complertes explicacions.

El Temps.— Durant la quinzena el temps ha fet varies variacions, obsequíant-nos amb dies primaverals o molestant-nos amb frets, tramontanades i plujes.

Mercat concorregut.—Com de costúm el mercat anterior a Nadal fou animadissim, fent-se innombrables transaccións.

Desafio.—Per a qüestions de joc se desafiaren dos subjectes de l' Estartit els quals feren un atrevit gasto de bofetades.

Albat.—Nostre bon amic en Martí Vidal ha passat per la pena de perdre la petita filleta, tot just nada.

A les families Vidal i Torres l' expressió de nostre condol.

Fanal anonciador.—En el restaurant de D. Josep Hospital s'ha instalat un fanal anonciador.

El bras construit en el taller de cerralleria de D. Miquel Martí es veritablement remarcable, aixís com lo restant sortit del taller del acreditat industrial D. Ramón Ors.

Desgracia.—Un escura-xameneies popular en nostra vila, mentres exercía la seva professió ficat a dins d'una xameneia, li caiguéuna teula produint-li una greu ferida al cap, havent d' esser traslladat al Hospital.

Segons manifestacions del interessat, creu qne la teula li fou tirada intencionadament.

El gremi de fusters.—El susdit gremi ens prega fem avinent al public, que desde primer d'any no colocarán cap obertura, ni demés treballs de construcció, da procedencia forastera, aixis com tampoc, treballarán en cap obra en que se n'hi coloquin.

Funció teatral.—El dia de Cap d'Any tindrá lloc al Teatre Jou, una funció teatral a càrrec de la Agrupació dramática del Ateneu Palafrugellenc, representant l'hermós drama d'en Guimerá «La Boja» i el sainet «La vida al encant»

Per a dita funció tenen contractada la notable primera actriu D.ª Carolina Soto.

Relligioses.—Un d'aquets dies han vestit l'habit de relligiosa en el convent de la Divina Providencia de nostra vila, les Srtes. Trinitat Vilalta, de Manresa, i María del Carme Fontanella, de Sors.

Vetllada.—Probablement per la diada dels Reis, se celebrará en el Círcol de Católics una solemne vetllada, amb motiu de l'inauguració de les reformes que ha emprés dita entitat.

Trasllat.—El conegut barber en Joan Pagés, ha traslladat el seu establiment del carrer Orient a unes portes més avall del local que havía ocupat el sastre Vilallonga, en el mateix carrer.

Pesebre.—Els aficionats a visitar pesebres, podrán aquest any també admirar el de les Germanes Vetlladores, que amb tant atractiu procuren presentar-lo.

ULLÁ

Ens comuniquen d'aquets poble, que dies passats, un senyor foraster, correctament vestit, que passaba pel poble, va agafar-li un treball molt aparatós. Transportat a la casa d'en Francisco Casanovas se li prestaren per part de tots els vehins els auxilís necessaris. Veient que malgrat de tantes i tantes fregues no retornava en sí, tement que fos un atac de sangs, parlaren de sangrar-lo, peró sentir aixó i posar-se bó l'aludit, fou tot hú.

A la *cuenta* es tractava d'un artista en fingir treballs per despertar els sentiments caritatius de la gent. Segons després se sapigué, ja venía actuant en diferents pobles de la encontrada amb bon profit.

MERCAT DE TORROELLA

CELEBRAT EL DÍA 20 DESEMBRE 1915

Blat	de 20	a 21 ptes.	quartera
Civada.	de 9	a 9'50	« «
Ordi	de 9	a 10'00	« «
Faves	de 14'50	a 15'00	« «
Esparcet	de 14'00	a 15 00	« «
Favó	de 00'00	a 00'00	« «
Besses.	de 15'00	a 16	« «
Mongetes	de 34	a 35	« «
Mill	de 16'00	a 16'50	« «
Blat de moro	de 14'50	a 15'00	« «
Bestiar porquí	de 18'00	a 22'00	« un
Oli	de 16'00	a 16'50	« el mallal
Oli nou	de 14'09	a 14'50	« el mallal
Ous	de 1'75	a 1'80	« dotzena
Gallines	de 8'00	a 10'00	« parell
Pollastres	de 3'00	a 5'00	« «
Anecs	de 5'00	a 7'00	« «
Cunills.	de 2'50	a 4'50	« «
Oques	de 5'00	a 7'00	« una
Patates.	de 4'75	a 5'25	« quintá
Aufals	de 3'50	a 4'50	« «
Tocinos grassus.	de 14'00	a 00'00	« arroba

EQUIVALENCIES: La quartera equival a 80 litres; la cárrega (pes) a 120 kilos; el quintá, a 40 kilos; l'arroba a 10 kilos; el mallal d'oli, a 11'200 kilos o 12'40 litres. El mallal de ví, 15'48 litres.

Ateneu Montgrí

Diumenge 26 desembre 1915, XVIII vetllada íntima amb motiu de la inauguració de la Bandera del Ateneu, amb la cooperació de les notables actrius Germanes Boix.

PROGRAMA

I «Consideracions al entorn de l'obra del Ateneu»; parlament per don Pere Blasi.

II «Comentaris a unes normes de civilitat»; per don Josep Barceló, president del Ateneu Palafrugellenc.

III Representació de la comedia en dos actes, original del mestre en gay saber, don M. Folch i Farrés.

L'ONCLE RECTOR

REPARTIMENT

María.	*Srta. R. Boix*
Sra. Lena	*Sra. M. Boix*
Mossén Gabriel.	*Sr. Lloret*
Francesc	» *Plaja*
Feliciá	» *Viñas*
Sr. Denis	» *Vert*
Salvi.	» *Capellá*
Gatzireta	» *Castells*
Un escolá	*Noy A. Rigau*

IV Acabará la vetllada amb el sainet de D. Santiago Rusiñol.

EL PINTOR DE MIRACLES

REPARTIMENT

Caterina	*Sra. R. Boix*
Notaria	» *M. Boix*
Sra. Engracia	» *N. Xiob*
Bartomeu	*Sr. Viñas*
Peipoc	» *Castells*
Sr. Notari	» *Vert*
Alcibiades.	» *Capellá*
Civil.	» *Plaja*
Marguerida	*Una nena*
Agneta	» »
Joan	*Un nen*
Jordi.	» »
Genís	» »
Pau	» »

PREUS

ENTRADA I BUTACA	**75 cts.**
ENTRADA GENERAL	**40** »
MITJA ENTRADA	**20** »

NOTES. — La Vetllada se donará al Teatre Jou. — Els socis i families tenen entrada gratuita. — Solament **els que vulguin butaca tenen d'abonar 15 cts. per cada una.** Les butaques estarán en poder del cobrador, fins a les 7 del vespre; passada aquesta hora se posarán a la venda pública.

Imp. de P. Ribas. — Palafrugell. — Teléfon 362
Representant a Torroella: D. Eduard Vinyas, Carrer de Sant Agustí 36